

**Geactualiseerde analyse ontwikkeling kosten en kwaliteit Nederlandse zorg in
Europees perspectief o.b.v. *OECD Health at a Glance 2019* (G. van Loef)
8 november 2019**

Actualisatie van het onderzoek

Belangrijkste bevindingen

Nederland verliest in vergelijking met de gemiddelde ontwikkeling van moderne Europese landen (EU14) geleidelijk aan iets terrein in de medische zorg ('Cure', Zorgverzekeringswet). Dit is vastgesteld op basis van een meerjarenanalyse van beschikbare relevante medische kwaliteitsindicatoren (*OECD Health at a Glance*) over de periode 2007 t/m 2019.

Tegelijkertijd zijn de kosten in vergelijking met de gemiddelde ontwikkeling van moderne Europese landen (EU14) in dezelfde periode gestegen. De rem op de uitgavengroei zien we ook bij de andere landen.

Indien de kwaliteit en de kosten met elkaar vermenigvuldigd worden ontstaat een indicator ('Zorgwaarde') van de kostprijs van de (totale) curatieve zorg. De zorgwaarde, dus de prijs van de zorg, is sinds 2007 het sterkst gestegen in Nederland en België. Dit betekent dat de curatieve zorg in deze twee landen steeds duurder wordt in vergelijking met de andere landen.

Toelichting

De vergelijking van 14 'moderne' Europese landen is aangevuld met de nieuwste gegevens die gisteren gepubliceerd zijn in *OECD Health at a Glance 2019* > https://www.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/health-at-a-glance-2019_4dd50c09-en

Uitgangspunt is de gegevenstabel die op meerdere momenten is geactualiseerd en gepubliceerd op mijn website. De eerste versie (excelbestand bij ESB-artikel) is in grafiekvorm gepubliceerd in *ESB Zorgstelsel* 1/2017.

In het onderzoeksartikel *Nederlandse zorg valt van haar voetstuk* (Medisch Contact 42/2018) wordt naar dit onderzoek verwezen.

Er is tot op heden geen aanleiding vragen te stellen bij het onderzoek en de bevindingen. Deskundigen hebben zich eerder uitgesproken, er is inhoudelijk gecorrespondeerd met CBS en CPB. Zie pdf.

De volgende paragraaf is een kopie van de tekst in de pdf

Achtergrond: het onderzoek naar kosten versus kwaliteit van de medische zorg (sept. 2016 – jan. 2017)

Wat zijn Nederlandse medische zorgprestaties in internationaal vergelijkend perspectief? Gekozen is voor een selectie van de 14 ‘moderne’ Europese landen met een minimale bevolkingsomvang van 5 miljoen inwoners. De overweging is dat zo’n selectie zinvoller is dan de gebruikelijke vergelijking met de OECD-landen in totaliteit. Dit zijn 14 moderne Europese landen die een gedeelte politiek–democratische, sociaal–economische en technologische ontwikkeling doormaken, waardoor de vergelijkbaarheid toeneemt. Het betreft de landen België, Denemarken, Duitsland, Engeland (UK), Frankrijk, Finland, Italië, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Portugal, Spanje, Zweden en Zwitserland. Van deze 14 landen zijn data beschikbaar in de periodieke (jaarlijkse) *OECD Health at a Glance* rapportages die online raadpleegbaar zijn.

Op basis van de online tabellen van *OESO Health at a Glance* is een selectie gemaakt van bruikbare medische kwaliteitsindicatoren. Er is als volgt te werk gegaan:

- Indicatoren komen in alle opeenvolgende OESO rapportages voor (in 2007 was er een veel beperktere verzameling indicatoren dan in 2016)
- uitsluitend selectie van indicatoren met data van minimaal 12 van de 14 moderne EU-landen (bij 12 of 13 landenscores is ‘gekalibreerd’ naar 14)
- selectie van indicatoren die daadwerkelijk iets zeggen over kwaliteit (zoals mortality rates, cancer survival, avoidable hospital admissions)

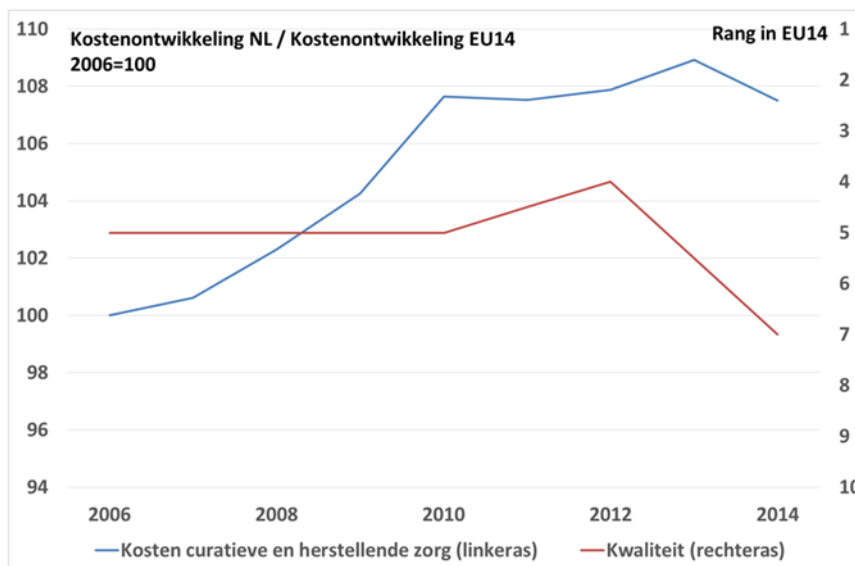
- Non-medical determinants of health (zoals smoking, alcohol consumption en overweight and obesity) zijn niet meegenomen in de vergelijking.

Aldus is een tabel samengesteld van 13 medische indicatoren. De scores van de 14 landen zijn omgezet in punten: 1 punt voor het land met de beste score, 14 punten voor het land met de slechtste score. De scores op alle 13 indicatoren zijn opgeteld en gedeeld door 13, dit is de gemiddelde score per land. De gemiddelde score per land is vertaald naar de eindpositie: het land met de hoogste kwaliteit heeft de laagste score, het land met de laagste kwaliteit heeft de hoogste score.

De onderzoeksrapportage en de resultaten zijn in december 2016 gepresenteerd aan een controlegroep van 12 medici (huisartsen, psychiaters, specialisten, wo. enkele hoogleraren). Hun commentaar is verwerkt.

In het ESB-themanummer Zorgstelsel van jan. 2017 is het onderzoek met de hier getoonde grafiek gepubliceerd:

Ontwikkeling kosten en kwaliteit Nederlandse zorg in Europees perspectief

Bevindingen 2019

Toelichting

Twee kwaliteitsindicatoren vallen af: 1) *Perceived health/Self-reported health*, wordt niet meer gemeten in 2019; 2) *Influenza vaccination for older people*, omdat van slechts 11 van de 14 landen data zijn (uitsluitingseis)

Het publicatiejaar 2019 kent nog geen (%BNP) kosten van 2019. De kosten:kwaliteit vergelijking (grafiek; kosten*kwaliteit) heeft daarom betrekking op de periode 2007 - 2017.

De kosten- data (%BNP/GDP) zijn door de OECD achteraf (opmerkelijk!) gecorrigeerd.¹ De grootste correcties betreffen de data van Zwitserland en Nederland. De foto van een eigen print met aantekeningen illustreert die wijzigingen (er zijn meerdere mutatiemomenten).

17/10/2016 → Blue 3. ON'S DUSSEL ONTDEKINGEN

11/2017 NB1 - GETALLEN ZIJN ACHTERAF GEWIJZIGD DOOR DE OECD!!!

OECD.Stat > Health expenditure and financing > Curative and rehabilitative care											no data available: UK, Italy	
%GDP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	% change 2006 : 2014		
Austria	5.7%	5.7%	5.8%	6.1%	6.1%	5.9%	6.0%	6.0%	6.1%	107.0%		
Belgium	4.3%	4.4%	4.4%	4.8%	4.8%	4.9%	5.0%	5.1%	5.1%	118.6%		
Denmark	5.1%	5.1%	5.3%	6.0%	5.8%	5.8%	5.9%	5.9%	6.0%	117.6%		
Finland	4.6%	4.4%	4.6%	5.1%	5.1%	5.2%	5.4%	5.6%	5.6%	121.7%		
France	5.5%	5.4%	5.5%	5.8%	5.8%	5.8%	5.8%	5.9%	6.0%	109.1%		
Germany	5.3%	5.2%	5.3%	5.9%	5.8%	5.7%	5.8%	5.9%	5.9%	111.3%		
Netherlands	4.5%	4.5%	4.7%	5.2%	5.3%	5.3%	5.4%	5.5%	5.5%	122.2%		
Norway	4.0%	4.1%	4.1%	4.5%	4.4%	4.4%	4.3%	4.4%	4.6%	115.0%		
Portugal	5.6%	5.5%	5.7%	6.2%	6.2%	6.1%	6.1%	6.0%	5.9%	105.4%		
Spain	4.5%	4.5%	4.9%	5.2%	5.2%	5.3%	5.3%	5.2%	5.3%	117.8%		
Sweden	5.3%	5.3%	5.4%	5.9%	5.6%	5.6%	5.8%	5.8%	5.9%	111.3%		
Switzerland	6.7%	6.6%	6.7%	6.0%	5.9%	6.0%	6.3%	6.4%	6.6%	115.8%		

print → publicatie op website 11/2017 NB2 - GETALLEN ZIJN ONWAAR GEWIJZIGD!!! wijziging 0.1% 4- 0.5 0.6% 4-

In de excel is de nieuwste datareeks ingevoerd.

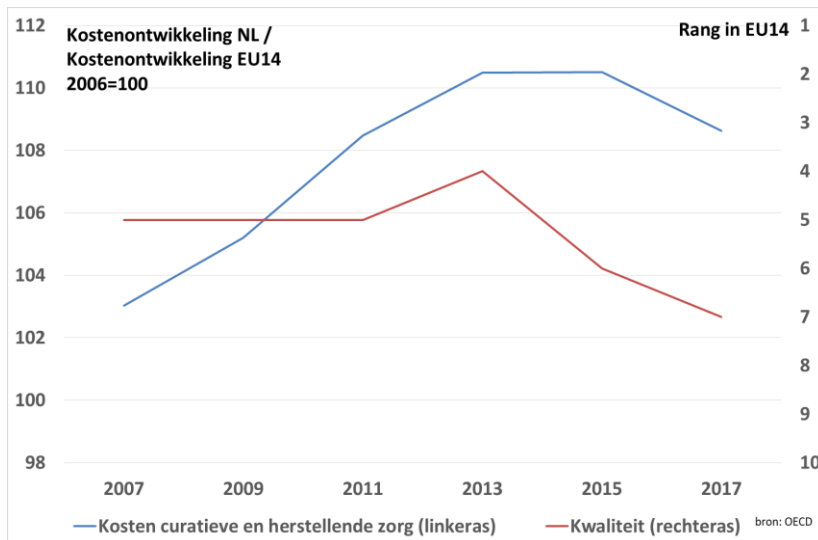
Enkele opvallende uitkomsten zijn:

- Van Zwitserland missen 3 kwaliteitsindicatoren in 2019
- Oostenrijk toont een opvallende stijging, België zakt ver weg daarentegen.

¹ Prof. Patrick Jeurissen zal dit kunnen verklaren.

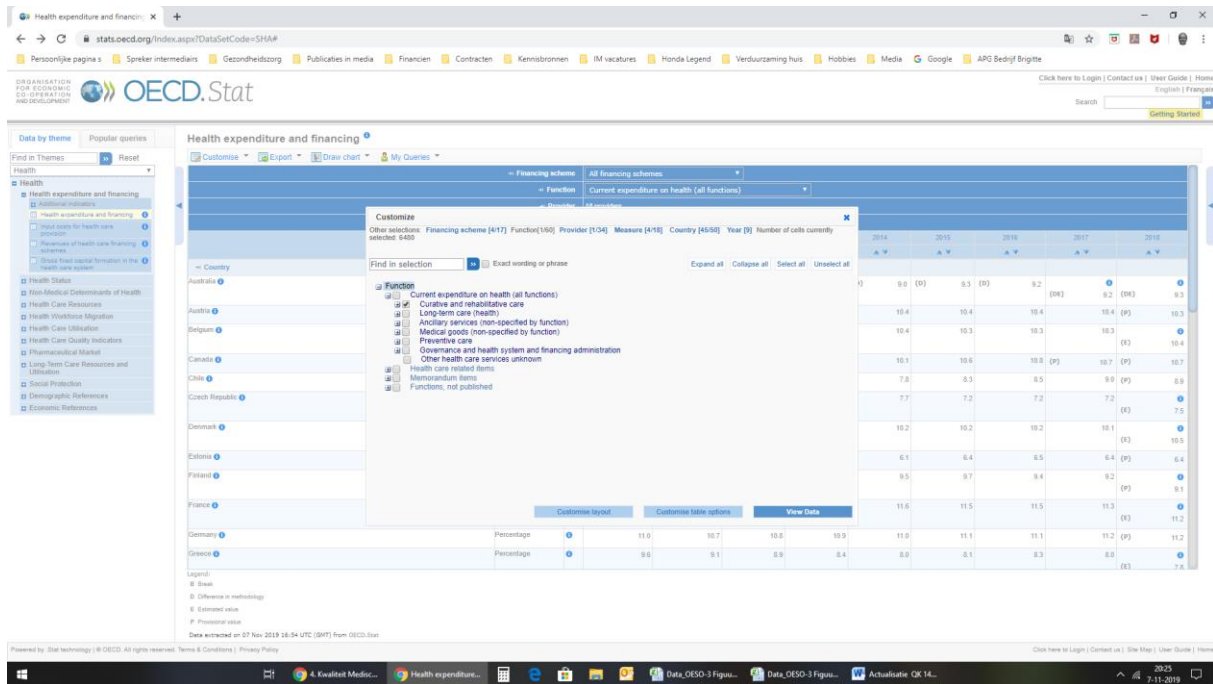
- Nederland zakt een plaats verder naar de 8^e plaats. De *Infant mortality* is verder achteruit gegaan. Sterk presteert Nederland de laatste twee jaar bij de verbetering van de behandelingen/resultaten van cardiovasculaire aandoeningen (*Stroke, Ischemic heart-disease*; in totaal 4 indicatoren).

Resultaat in grafiekvorm (zelfde opmaak als ESB, doorlopende jaarreeks):

Bronnen:

- ESB: <https://gijsvanloef.files.wordpress.com/2017/01/vanloef-leijten-esb4745-026-029.pdf>
- Medisch Contact: <https://www.medischcontact.nl/nieuws/laatste-nieuws/artikel/nederlandse-zorg-valt-van-haar-voetstuk.htm>
- Kwaliteitsindicatoren: OECD Health at a Glance 2007, 2009, 2011, 2013 (allen in pdf), 2015, 2017, 2019 (online database)
- Kosten (%BNP): OECD.Stat Health expenditure and financing, curative and rehabilitative care (zie printscreen).

Excelbestand: 'data OESO EU14 Health 08112019.xlsx'

Het oorspronkelijke excelbestand (ESB) is door Jasper Lukkezen bewerkt en vervolgens door mij als werkkopie gebruikt (eerste grafiek). Het nieuwe excelbestand is een kopie van de gebruikte gegevens, maar sterk vereenvoudigd in opmaak/formules en verbeterd qua toegankelijkheid (doelstelling!).

Op de website www.gijsvanloef.nl zijn in chronologische volgorde de volgende blogs over het onderzoek gepubliceerd:

<https://gijsvanloef.nl/2016/09/21/de-gezondheidszorg-in-14-moderne-europese-landen-kwaliteit-versus-kosten/>

<https://gijsvanloef.nl/2016/10/07/nederland-heeft-een-ondoelmatig-zorgstelsel-de-gezondheidszorg-in-14-moderne-europese-landen-kwaliteit-versus-kosten-2/>

<https://gijsvanloef.nl/2016/10/17/ons-zorgverzekeringstelsel-is-ondoelmatig-conclusie-bevestigd/>

<https://gijsvanloef.nl/2016/12/09/kwaliteit-medische-zorg-gedaald-tov-europees-gemiddelde-van-20072016/> (de 14 EU-landenvergelijking van 2007 > 2016)

Na het ESB-artikel gepubliceerd:

<https://gijsvanloef.nl/2017/01/13/kwaliteit-medische-zorg-14-eu-landen-2016-nederland-8e-plaats/>

<https://gijsvanloef.nl/2017/01/28/zorgstelsel-op-basis-van-samenwerking-stelt-patient-centraal-esb/>

<https://gijsvanloef.nl/2017/11/12/tendens-daling-kwaliteit-medische-zorg-t-o-v-eu14-zet-door-2007-2017-oeso/>